

Raad van de
Europese Unie

Brussel, 19 juni 2017
(OR. en)

10279/17

DEVGEN 135
ACP 59
RELEX 528

RESULTAAT BESPREKINGEN

van:	het secretariaat-generaal van de Raad
d.d.:	19 juni 2017
aan:	de delegaties
nr. vorig doc.:	9049/17
Betreft:	De samenwerking van de EU met het maatschappelijke middenveld in de externe betrekkingen - Conclusies van de Raad (19 juni 2017)

Hierbij gaan voor de delegaties de conclusies van de Raad over de samenwerking van de EU met het maatschappelijk middenveld in de externe betrekkingen, die de Raad tijdens zijn 3551e zitting op 19 juni 2017 heeft aangenomen.

De samenwerking van de EU met het maatschappelijk middenveld in de externe betrekkingen**Conclusies van de Raad**

1. De Raad verwelkomt de vooruitgang die sinds de goedkeuring van de desbetreffende Commissiemededeling¹ en de Raadsconclusies van 2012² is geboekt op het vlak van de samenwerking van de EU met het maatschappelijk middenveld in de externe betrekkingen, Hij neemt nota van de verschillende gebieden waarop blijkens het Commissieverslag³ vooruitgang is geboekt, en kijkt uit naar verdere vooruitgang bij de uitvoering van bovengenoemde conclusies.
2. De Raad verklaart opnieuw dat de steun van de EU voor maatschappelijke organisaties in alle partnerschappen een prominentere plaats moet krijgen; ook moet een meer strategische omgang met maatschappelijke organisaties worden geïntegreerd in alle externe instrumenten en programma's en op alle samenwerkingsgebieden, met name in het ontwikkelingsbeleid, het Europees nabuurschapsbeleid en het uitbreidingsbeleid van de EU.
3. Zoals vermeld in de nieuwe Europese consensus inzake ontwikkeling, onderkennen de EU en haar lidstaten de meervoudige rol die maatschappelijke organisaties spelen als pleitbezorgers van democratie, verdedigers van de houders van rechten en van de rechtsstaat, sociale rechtvaardigheid en mensenrechten. Maatschappelijke organisaties zijn actoren van governance én zelf ook actoren voor ontwikkeling, en zijn als zodanig essentiële partners voor een geslaagde uitvoering van de Agenda 2030 en de integrale EU-strategie. Binnen kaders waarbij meerdere belanghebbenden betrokken zijn, dragen maatschappelijke organisaties ook bij tot de implementatie van de beginselen inzake de doeltreffendheid van ontwikkelingshulp, zoals de beginselen van Istanbul inzake de doeltreffendheid van ontwikkelingshulp⁴.

¹ Doc. 13788/12 - COM(2012) 492 final.

² Doc. 14535/12.

³ Doc. 8341/1/17 REV 1 - SWD(2017) 136/2 final.

⁴ http://csopartnership.org/wp-content/uploads/2016/01/hlf4_72.pdf

4. De Raad wijst op het belang van maatschappelijke organisaties voor het verwezenlijken van de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling (SDG's); ook benadrukt hij hun fundamentele rol op economisch, sociaal, politiek, milieu-, ontwikkelings- en humanitair gebied, ter aanvulling van de rol van de staat bij het verschaffen van diensten, het bereiken van kwetsbare en gemarginaliseerde mensen, het uitbannen van armoede en het opbouwen van veerkracht, en het ertoe bijdragen dat niemand aan zijn lot wordt overgelaten.
5. De Raad wijst voorts op de belangrijke rol die maatschappelijke organisaties spelen bij het bevorderen van vreedzame, rechtvaardige en inclusieve samenlevingen, ook in fragiele en conflictsituaties. De Raad bevestigt dat de EU zich sterk maakt voor een goed toegerust en veerkrachtig maatschappelijk middenveld, in al zijn diversiteit, als cruciale bouwsteen van elke democratie bij het ondersteunen van goed bestuur, de rechtsstaat en duurzame ontwikkeling, en bij het propageren van de mensenrechten, gendergelijkheid, de fundamentele vrijheden en de democratische beginselen, zoals inclusie, transparantie en verantwoordingsplicht.
6. De Raad blijft diep bezorgd over het feit dat de ruimte voor het maatschappelijk middenveld in steeds meer landen wordt ingeperkt. Hij is fel gekant tegen en blijft waakzaam ten aanzien van ongerechtvaardigde restricties van de vrijheid van vereniging, meningsuiting en vreedzame vergadering, die hinderpalen zijn voor het werk van mensenrechtenorganisaties, vrouwenorganisaties, pro-democratieactivisten en bredere maatschappelijke bewegingen. De Raad roept de Commissie op haar steun voor het bevorderen van een gunstig klimaat voor maatschappelijke organisaties in partnerlanden te handhaven en te versterken, en de democratische ruimte op alle niveaus, van lokaal tot nationaal, regionaal en mondiaal, te beschermen. De Raad doet tevens een beroep op de EU om een belangrijke rol te spelen bij het bevorderen van sterkere posities inzake burgerlijke vrijheden en tegen de inperking van de democratische ruimte, ook in VN-verband, en inzake meer verantwoordingsplicht. Meer bepaald moet hoge prioriteit en zichtbaarheid worden gegeven aan doelstelling 16 van de Agenda 2030, en aan de subdoelstellingen die verband houden met de democratische ruimte.

7. De EU en haar lidstaten zullen ruimte voor het maatschappelijk middenveld propageren en meer steun geven voor het vergroten van de capaciteit van maatschappelijke organisaties, zodat ze een krachtigere stem krijgen in het ontwikkelingsproces en de politieke, sociale en economische dialoog kunnen stimuleren. Daartoe benadrukt de Raad dat de EU en haar lidstaten duidelijkere en coherenter benaderingen moeten kiezen, onder meer middels intensievere contextspecifieke analyses van de slinkende ruimte op een strategisch niveau, en concrete maatregelen moeten nemen, en in voorkomend geval gezamenlijke acties ter bescherming en uitbreiding van de ruimte voor het maatschappelijk middenveld.
8. De Raad benadrukt dat meer inspanningen moeten worden geleverd om gendergelijkheid, democratie en mensenrechten te integreren in de omgang van de EU met het maatschappelijk middenveld in de externe betrekkingen. De steun van de EU moet blijven zorgen voor de bescherming van strijders voor democratie en mensenrechten, waaronder organisaties die minderheidsgroepen en alle personen in kwetsbare situaties verdedigen, organisaties die strijden tegen discriminatie, met inbegrip van discriminatie van LGBTI, alsmede organisaties die genderongelijkheid en misbruik van bevoegdheid bestrijden. De Raad wijst met klem op de noodzaak van verdere bevordering en versterking van de rol van vrouwen en meisjes als aanjagers van verandering voor de bevordering van vreedzame en inclusieve samenlevingen, met inbegrip van conflictpreventie, bemiddeling, vredesopbouw en herstel na een conflict.
9. De Raad wijst op de resultaten die zijn geboekt bij het ondersteunen van de deelname van het maatschappelijk middenveld, bij het versterken van het vermogen van maatschappelijke organisaties om te opereren, en bij het verzekeren van een stimulerend klimaat, onder meer door middel van politieke dialoog en beleidsdialoog met de partnerlanden. De Raad is verheugd over de verhoging, sinds 2012, van de financiële middelen van de EU ter ondersteuning van maatschappelijke organisaties via diverse instrumenten en programma's, en merkt op dat de EU de belangrijkste donor is geworden voor lokale maatschappelijke organisaties, met inbegrip van die welke zich bezighouden met humanitaire hulp en de bescherming en bevordering van mensenrechten en democratie.

10. De Raad benadrukt het belang van een significante en gestructureerde participatie van maatschappelijke organisaties in de dialogen over beleidsmaatregelen, begrotingen en de prioriteiten op nationaal niveau. De Raad is in dit verband verheugd over de uitwerking van 105 landspecifieke routekaarten van de EU, waarin de inzet van de EU voor de versterking van het maatschappelijk middenveld wordt vertaald in lokale strategieën, en dringt aan op verdere concrete stappen met het oog op de uitvoering ervan. Daarbij moet ervoor worden gezorgd dat deze worden ingepast in en gecoördineerd met andere relevante beleidsdocumenten, zoals het actieplan van de EU voor mensenrechten en democratie en het genderactieplan van de EU.
11. De Raad onderstreept tevens dat werk moet worden gemaakt van de noodzakelijke manoeuvreerruimte en mechanismen, zodat het maatschappelijk middenveld kan worden betrokken bij de politieke en beleidsdialoog met de EU. In dit verband spreekt de Raad zijn waardering uit voor de omvorming van de gestructureerde dialoog met het maatschappelijk middenveld tot een permanent Europees beleidsforum over ontwikkelingsvraagstukken, en voor de deelname van het maatschappelijk middenveld aan alle externe instrumenten van de EU. De Raad is voorts ingenomen met de totstandbrenging van kaderpartnerschaps-overeenkomsten met netwerken van maatschappelijke organisaties, en met het positieve effect dat deze strategische partnerschappen op lange termijn kunnen opleveren.
12. De Raad wijst erop dat ontwikkeling, onderwijs en bewustmaking (DEAR) een belangrijke rol kunnen spelen bij het ondersteunen van de actieve betrokkenheid van mensen en bij het verwezenlijken van de doelstellingen inzake duurzame ontwikkeling, om aldus bij te dragen tot algemene burgerzin en de bevordering van mondiale gerechtigheid en eerbiediging van de culturele verscheidenheid. De EU moet een leidende rol blijven spelen in de ondersteuning van DEAR-initiatieven, onder meer door een strategische benadering te blijven stimuleren om het niveau en de kwaliteit van dergelijke initiatieven te verhogen, alsmede de capaciteit van maatschappelijke organisaties en hun netwerken in dit verband. De Raad erkent ook de waarde en het belang van vrijwilligerswerk als een vorm van actieve betrokkenheid van de burgers.
13. De Raad verzoekt de Commissie de samenwerking met het maatschappelijk middenveld voort te zetten en te versterken, en daarover uiterlijk in mei 2019 verslag uit te brengen aan de Raad. De Raad verzoekt de Commissie verder na te denken en verslag uit te brengen over de problemen in de partnerlanden, en over de lessen die zijn geleerd in verband met landen waar de participatie van maatschappelijke organisaties moeilijk is vanwege interne factoren, zoals procedurele knelpunten of tegenwerking van de kant van de regeringen van de partnerlanden.